

DREPT CIVIL

CERERI PRIVIND APĂRAREA DREPTURILOR NEPATRIMONIALE

1. Dreptul la imagine. Daune morale – lipsa probelor cu privire la prejudiciu

Prin art. 253 C. civ. se stabilesc mijloacele de apărare ale persoanelor fizice ale căror drepturi patrimoniale au fost încălcate ori amenințate, stabilindu-se cadrul general al protecției drepturilor persoanei, precum și a răspunderii civile delictuale. Codul civil prin normele sale a asigurat un echilibru între exercitarea dreptului la informare și a celui la liberă exprimare în concordanță cu art. 10 CEDO.

În mod constant în practica CEDO (cauza Groppera Radio AG c Elveției) s-a reținut că libertatea de exprimare trebuie protejată indiferent ce mediu privește, în sensul că orice persoană are dreptul să-și formuleze o opinie cu privire la tot ceea ce înseamnă mediul său socio-uman.

Din acest punct de vedere se constată că deși libertatea de exprimare nu este și nu trebuie să fie absolută, dreptul la liberă opinie și exprimare trebuie exercitat, ca orice alt drept, în limitele sale firești, fără a prejudicia drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

În funcție de antrenarea răspunderii civile delictuale este adevărat că în situația lezării valorilor umane legate de demnitate, prestanță în societate, perceperea pregătirii profesionale, important este a se stabili existența faptei ilicite, dar pentru acordarea unor daune morale este necesar ca cel care pretinde să prezinte un minimum de argumente și indicii cu care să demonstreze în ce măsură drepturile personal nepatrimoniale i-au fost afectate.

Din acest punct de vedere instanța a constatat că este necesară existența unor elemente probatorii de natură a permite instanței să identifice anumite criterii de evaluare a întinderii prejudiciului moral, nefiind suficient a se da instanței libertate totală de exprimare bazată pe gradul de percepere a judecătorului al universului psihic al fiecărei persoane.

Prin sentința nr. 76/18.03.2016, pronunțată de Trib. Gorj – Secția de conflicte de muncă și asigurări sociale, s-a respins acțiunea formulată de reclamantul B.D., în contradictoriu cu pârâții C.L.D., și SCEO SA, ca neîntemeiată.

A fost obligat reclamantul să plătească pârâtului C.L. suma de 2091,75 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a reținut că prin cererea înregistrată pe rolul Trib. Gorj la data de 12.06.2015 sub nr. 3899/95/2015, reclamantul B.D. a chemat în judecată pe pârâtul C.L., solicitând instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea acestuia la plata sumei de 1.000.000 lei reprezentând daune morale și obligarea acestuia ca pe cheltuiela proprie să publice hotărârea pronunțată, în integralitatea ei, în două numere consecutive într-un ziar cu acoperire națională.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că între anii 2006-2012 a deținut funcția de director general al SC SNLO SA, care în urma reorganizării din 30 mai 2012 a devenit parte integrantă a Societății CEO SA, societate ce a rezultat prin fuziunea SNL Oltenia SA, CET, CER și CEC, acestea devenind sucursale în cadrul CEO, astfel: Suc. D.M., Suc. ER, Suc. ET și Suc. EC.

În data de 28.01.2015 reclamantul a fost solicitat de redacția ziarul P. pentru a-și exprima un punct de vedere în legătură cu opinia unor lideri de sindicat, care sugerau ca

Soc. CEO ar trebui reorganizată la forma anterioară datei de 30.05.2015, spunând că SNLO este cea care a fost avantajată ca urmare a reorganizării. În data de 29.01.2015 a fost publicat în ziarul Pandurul punctul său de vedere în care arăta că la momentul integrării SNLO în CE Oltenia, adică la 30.05.2012, SNLO avea profit.

La data de 29.01.2015, directoratul SC CEO SA, reprezentat de numitul C.L. a emis un comunicat de presă prin care, în mod injust, face afirmații mincinoase insinuând un prost management efectuat în perioada în care a deținut funcția de Director General al SNLO.

S-a adus atingere imaginii și prestigiului său de către pârâtul C.L. prin alterarea unor documente contabile, astfel încât să evidențieze o situație economică nereală sau prin efectuarea unor afirmații ce nu sunt adevărate și fără a avea măcar un suport prezumtiv real.

Astfel, la pct. 1 al comunicatului – ANEXA 1 a fost alterată prin îndepărtarea coloanei nr. 5 ce cuprinde rezultat profit brut (profit/pierdere) pentru primele 5 luni ale anului 2012, astfel încât din document să reiasă o pierdere de 85 milioane lei, așa cum se susține prin comunicatul de presă.

Reclamantul a arătat că în realitate SNLO a avut un profit brut de 11 milioane lei pe primele 5 luni ale anului 2012 și nicidecum o pierdere de 85 milioane lei așa cum s-a dorit a se evidenția prin alterarea documentului contabil prezentat de directoratul CEO prin reprezentant Ciurel Laurențiu.

Pierdere de 85 de milioane lei ce s-a insinuat că s-a produs în perioada în care deținea funcția de conducere a SNLO reprezintă de fapt pierdere pe care a înregistrat-o Suc. D.M. în perioada iunie – decembrie 2012, respectiv după înființarea CEO SA, perioadă în care nu a mai deținut funcția de conducere.

În ceea ce privește susținerea de la punctul 3 al comunicatului de presă, reclamantul a precizat că se află în prezența unor afirmații mincinoase cu scopul de a-i crea grave prejudicii de imagine, pârâtul susținând în comunicatul de presă, faptul că în perioada 2004-2012 SNLO ar fi beneficiat de ștergerea datoriilor prin scutiri la plata pentru obligațiile la bugetul de stat în valoare de 325.838.946 RON. În realitate însă activitatea SNLO, începând cu anul 2006 nu a mai fost subvenționată, ultimul ajutor de stat în ceea ce privesc scutirile la plată în sumă de 154.643.300 RON, fiind acordat în anul 2006.

La punctul 4 al comunicatului de presă, pârâtul face aprecieri de natură a-l prejudicia pe reclamant în mod evident din punct de vedere al profesionalismului și al pregătirii profesionale, citând „dovedește lipsa unor cunoștințe elementare despre activitatea din companie, energie, minerit”, „este cea mai bună dovadă că înființarea CEO, cu aportul intelectual al domnului Burlan, a fost făcută fără nici un suport analitic sau cu suport prea puțin calificat”.

În fapt, evidențierea unor date nereale despre rezultate obținute de către SNLO la primele puncte al comunicatului reprezintă preambulul acestor aprecieri negative și cu scopul evident de a provoca prejudicii de imagine.

De fapt scopul în sine al emiterii unui comunicat de presă ce conține în integralitatea sa numai date nereale și care culminează cu aprecieri negative cu privire la pregătirea sa profesională și la abilitățile de manager ce le-a dovedit în activitatea desfășurată, este acela de a crea o opinie publică potrivnică acestuia în special în rândul angajaților CEO, acestea și pe fondul nemulțumirilor exprimate de angajați cu privire la actualul management.

Pe de altă parte comunicatul de presă a fost urmat de somarea reclamantului de a pleca în următoarele 24 de ore din SC CEO SA, în același timp fiind șantajat că dacă nu va pleca de bună voie, să opteze pentru un loc de muncă în cadrul companiei, însă la sute de kilometri de domiciliu, respectiv Brăila sau Berbești.

Cu privire la temeinicia cererii de chemare în judecată, reclamantul a arătat că în vederea angajării răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie se impune analiza

întrunirii de către fapta pârâtului a condițiilor obligatorii, respectiv existența unei fapte ilicite săvârșite de către pârât, prejudiciul suferit de reclamant, vinovăția pârâtului și legătura de cauzalitate între fapta pârâtului și prejudiciul produs.

Sub acest aspect, reclamantul a solicitat a se aprecia ca rezonabile exagerările din unele judecății de valoare ale unei persoane nepregătite intelectual poate fi primită, instanțele de judecată, însă nu pot avea aceeași lejeritate în aprecierea informațiilor unei persoane instruite intelectual și prezumată a fi capabilă să conducă destinele și a hotărî în beneficiul a aproximativ 19.000 de angajați.

Faptele comise de pârât, întrunesc condițiile legale ce antrenează răspunderea civilă delictuală, întrucât prin declarațiile tendențioase au fost încălcate normele privind dreptul la onorare, la reputație și la viața privată și totodată normele privind libertatea de exprimare prevăzute de Constituția României și tratatele internaționale la care România este parte.

Afirmațiile pârâtului au caracterul unor judecății de valoare, al căror neadevăr în situația de față este ușor de demonstrat, reprezentând opinii și aprecieri subiective, apte de a produce prejudicii indivizilor ce sunt protejați de art. 10 din Convenție.

S-a conchis că dreptul la demnitate este expres consacrat și protejat de art. 8 alin. (1) și art. 10 alin. (2) din CEDO, art. 30 alin. (1), (3) și (6) din Constituția României.

Din modalitatea în care pârâtul a înțeles în prima fază să profereze informații neadevărate cu privire la activitatea de management desfășurată de reclamant și apoi raportat la aceste informații nereale a înțeles să facă aprecieri care prin ele însele au rolul de a aduce atingere reclamantului, rezultă caracterul insultător al afirmațiilor pârâtului la adresa reclamantului, de natură să lezeze onoarea, demnitatea, prestigiul și prețuirea de care reclamantul se bucura în rândul angajaților CEO și în definitiv în societate.

Pârâtul C.L.D. a depus întâmpinare prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.

Pe fondul cauzei, pârâtul a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca nefondată și obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea întâmpinării, pârâtul a arătat că în perioada 2006-2012 reclamantul a ocupat funcția de director general al SNLO SA, societate care a fost absorbită urmare a reorganizării de către SC CEO SA.

La data de 28.01.2015, reclamantul a fost intervievat de un reporter al ziarului Pandurul pentru a-și exprima un punct de vedere în legătură cu opinia unor lideri de sindicat și nu numai referitoare la reorganizarea CEO SA la forma anterioară data de 30.05.2012 și la data de 29.01.2015 CEO SA a emis un comunicat cu privire la opiniile și informațiile furnizate de reclamant, comunicat care a fost publicat în ediția on-line a cotidianului Pandurul din data de 29.01.2015.

Reclamantul nu mai deține nicio funcție în cadrul SC CEO SA.

În ceea ce privește afirmația reclamantului, potrivit căreia relațiile din comunicatul de presă din data de 29.01.2015 ar fi informații mincinoase în care s-ar fi insinuat un prost management, pârâtul a afirmat că aceste afirmații sunt eronate și trunchiate fiind rezultatul aprecierii subiective a pârâtului, pentru următoarele argumente:

Comunicatul de presă are un temei factual, fiind făcut cu bună credință și în interesul informării corecte a publicului și se poate observa cu ușurință că în fapt comunicatul de presă din data de 29.02.2015 nu a clamat vinovăția reclamantului, nu a lansat acuze sau insinuări la adresa sa, așa cum în mod greșit se susține prin cererea de chemare în judecată, ci doar a oferit date statistice financiare în antiteză cu susținerile reclamantului.

Oricine poate da publicității informațiile de a căror veridicitate este sigur, după ce în prealabil le-a verificat, de regulă, din cel puțin 2 surse credibile.

În articolul incriminat pârâtul exprimă păreri argumentate și probate de documente contabile care atestă situația financiară a SNLO.

Chiar reclamantul a susținut temeinicia comunicatului de presă din data de 29.01.2015.

La data de 02.02.2015, în cotidianul Pandurul, reclamantul a publicat un document intitulat Scrisoare deschisă către CEO SA, în care a ținut să specifice că poziția sa inițială exprimată la data de 28.01.2015 (momentul la care a oferit interviul la solicitarea unui ziarist din cadrul cotidianului) a fost greșit percepută.

A mai arătat reclamantul că la momentul interviului nu avea la dispoziție documente, astfel încât cifrele arătate de acesta au fost aproximative.

În ceea ce privește susținerea reclamantului, potrivit căreia afirmațiile făcute de pârât ar fi mincinoase, cu motivarea că SNLO nu a beneficiat de ajutor de stat, pârâtul a apreciat că și aceasta este eronată, precizând că societatea manageriată de reclamat și absorbită de CEO SA a beneficiat de ștergerea datoriilor prin scutiri la plata obligațiilor la bugetul de stat în anul 2006, exact în intervalul de timp indicat în comunicatul de presă din data de 29.01.2015.

În ceea ce privește susținerea reclamantului, potrivit căreia pârâtul ar fi alterat datele financiare pentru a susține ideea pierderilor înregistrate de SNLO, precum și afirmația reclamantului, potrivit căreia opiniile exprimate la adresa sa ar fi lezat viața privată și demnitatea acestuia, s-au apreciat de pârât că și acestea sunt eronate.

În dezvoltarea apărărilor sale, reclamantul a afirmat că în fapt efectul unui singur comunicat de presă (20.01.2016), care cuprinde 10 rânduri și care vine ca și reacție la opiniile și informațiile furnizate de reclamant o zi mai devreme, ar fi natură a-i leza drepturile sale nepatrimoniale.

Informațiile din comunicatul de presă intră sub incidența protecției cuvenite ziariștilor conform dispozițiilor art. 10 din CEDO.

În cazul concret dedus judecării, trebuie realizată o distincție între afirmația unor fapte și cea a unor judecăți de valoare, așa cum a invocat eronat reclamantul prin cererea de chemare în judecată.

Existența unor fapte poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit (cauza Cumpănă și Mazăre contra României).

Pornind de la aceste aspecte generale ce caracterizează litigiul dintre părți, a apreciat pârâtul că trebuie analizat în ce măsură libertatea de exprimare a pârâtului și de informare a publicului garantate de art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale vine în contradicție cu art. 8 din Convenție, care reglementează dreptul la respectarea vieții private și de familie a reclamantului.

În urma publicării comunicatului de presă din data de 29.01.2015 opinia publică nu a fost potrivnică reclamantului, odată ce acesta a uzat de contraargumente susținute prin comunicatul din data de 02.02.2015, astfel încât percepția publică față de acesta nu fost în niciun fel influențată.

Afirmațiile pârâtului exprimate punctual și elocint, fără loc de interpretări, prin intermediul Comunicatului de presă din data de 29.01.2015, nu sunt fapte ilicite și nu sunt în măsură să îi producă vreun prejudiciu pârâtului.

Reclamantul a fost și este în continuare o persoană publică și având în vedere că toate cele relatate de pârât prin intermediul comunicatului de presă au fost deja supuse în dezbatere publică, fiind subiecte de interes public, demonstrează că în speță nu poate fi vorba despre producerea unui prejudiciu prin raportare la atingerea onoarei și a reputației acestuia.

Nu există raport de cauzalitate între așa – susținuta faptă ilicită și așa-numitul prejudiciu și lipsește totodată culpa sau vina autorului, condiție esențială a răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, deoarece pârâtul a făcut doar o serie de afirmații adevărate sau veridice.

În drept, întâmpinarea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 205-208 NCPC.

La data de 11.09.2015, reclamantul B.D. a depus cerere modificatoare a cererii de chemare în judecată, prin care în temeiul dispozițiilor art. 204 Cod procedură civilă a arătat că alături de pârâțul C.D.L. cheamă în judecată și S.C.E.O. SA, prin directorat, solicitând să fie obligați la plata sumei de 2.000.000 RON, reprezentând daune morale, precum și obligarea acestora ca pe cheltuiala proprie să publice hotărârea pronunțată, în integralitatea ei, în minim două numere consecutive, într-un ziar cu acoperire națională.

La aceeași dată, respectiv 11.09.2015 reclamantul B.D., a depus și răspuns la întâmpinare prin care a solicitat unirea excepție cu fondul cauzei. În ceea ce privește fondul cauzei, reclamantul a solicitat ca instanța să nu rețină ca pertinente susținerile pârâțului și să admită cererea de chemare în judecată, așa cum a fost formulată și modificată ulterior.

A arătat reclamantul că nu se poate reține buna credință a pârâțului cu privire la comunicatul de presă emis deoarece se urmărește încă de la începutul său și până la sfârșit denigrarea reclamantului, fie prin informații eronate, fie prin judecății de valoare și opinii personale.

La data de 02.11.2015, pârâta C.E.O. SA, în temeiul art. 205 a formulat întâmpinare și pe baza înscrisurilor existente a solicitat anularea celui de-al doilea capăt al cererii ca netimbrat, iar pe fondul cauzei a solicitat să fie respinsă cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Pârâta C.E.O. SA a considerat quantumul daunelor morale solicitate de reclamant ca fiind nejustificat, nedovedit și neîntemeiat, pentru că acesta nu face dovada existenței unui prejudiciu moral. Astfel lipsa probei prejudiciului generată de lipsa faptei ilicite conduce la respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Afirmațiile S.C.E.O. SA, au fost exprimate punctual și elocint, fără loc de interpretări, prin intermediul Comunicatului de presă din data de 29.01.2015, astfel că nu sunt fapte ilicite și nu sunt în măsură să îi producă vreun prejudiciu reclamantului.

Nu există raport de cauzalitate între așa-susținuta faptă ilicită și așa-numitul prejudiciu și lipsește totodată culpa sau vina autorului, condiție esențială a răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, deoarece pârâta a făcut doar o serie de afirmații adevărate sau veridice.

Pârâta S.C.E.O. SA nu a avut intenția de a-i afecta reputația reclamantului, ci de a informa publicul prin transmiterea unor judecății de valoare despre o persoană publică, de a comunica și transmite informații privind subiecte de interes general (situația economică reală a SNLO, situația datoriilor acesteia, situația creanțelor neîncasate, valoarea reală a scutiilor la plata de care a beneficiat SNLO).

În drept, întâmpinarea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 205 și urm. C. pr. civ.

La data de 20.11.2015, reclamantul B.D., a depus răspuns la întâmpinare formulată de către pârâta S.C.E.O. SA prin care a arătat faptul că în cuprinsul comunicatului se regăsește Anexa 1 din care coloana nr. 5 ce cuprinde rezultat profit brut pentru primele 5 luni ale anului 2012, perioadă în care reclamantul a îndeplinit funcția de director general, a fost îndepărtată. Aceasta este alterarea de care a făcut vorbire, alterare ce are drept scop trunchierea datelor și evidențierea unui slab management al reclamantului, deoarece prin îndepărtarea coloanei 5 se scoate în evidență o pierdere de 85 milioane lei – coloana 6, pierdere aferentă următoarelor 7 luni (iunie-decembrie 2012), perioadă în care reclamantului nu a mai îndeplinit funcția de director general, pârâțul susținând în comunicatul de presă că această pierdere a fost realizată în perioada în care reclamantul a îndeplinit funcția de director general.

Totodată, faptul că prin comunicatul de presă s-ar fi insinuat un prost management realizat de către reclamant, reiese fără putință de tăgadă din chiar ultimul paragraf al comunicatului de presă care el însuși îmbracă forma unei judecăți de valoare și a unei modalități de a desconsidera persoana căreia îi este adresat.

La termenul de judecată din data de 24.11.2015, instanța a respins excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului C.L. pentru considerentele ce apar în cuprinsul încheierii de la acea dată.

În cauză, s-a administrat proba cu înscrisuri și proba cu interogatoriul pârâtei S.C.E.O. SA.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța a reținut că fundamentându-și demersul judiciar pe răspunderea civilă delictuală, prin cererea dedusă judecătii, astfel cum a fost modificată, reclamantul B.D. a solicitat obligarea pârâtilor C.L.D. și S.C.E.O. SA la plata sumei de 2.000.000 lei cu titlu de daune morale și la publicarea, pe cheltuiala acestora, a hotărârii pronunțate în două numere consecutive într-un ziar cu acoperire națională ca urmare a unui comunicat de presă emis de directoratul CEO SA.

Angajarea răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie a unei persoane presupune, potrivit dispozițiilor art. 1349 alin. (1) și (2) coroborate cu dispozițiile art. 1357-1371 C. civ., existența cumulată a patru condiții: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Raportând aceste condiții la prevederile art. 72 alin. (2) C. civ., dovada existenței acestora incumbă, în toate cazurile, conform principiului actori incubit probatio, persoanei care reclamă prejudicierea sa de către autorul faptei ilicite prejudiciabile, aceasta fiind ținută, în vederea admiterii acțiunii sale, de această dovadă.

Un prim aspect pe care instanța l-a reținut în speță este faptul că, comunicatul de presă incriminat este urmare a unui interviu al reclamantului publicat în ziarul Pandurul în data de 29.01.2015 privind punctul său de vedere în care arăta că la momentul integrării SNLO în CE Oltenia, adică la 30.05.2012, SNLO avea profit.

Analizând afirmațiile din comunicatul de presă, ca reacție a interviului acordat de reclamant, apreciate de acesta ca fiind tendențioase și de natură a-i leza dreptul la imagine, instanța a apreciat că acestea nu au caracter insultător, așa cum susține reclamantul.

Astfel, prima afirmație în sensul că la 7 luni de la integrare SNLO în CEO exista o pierdere de 85 682 020 lei, este confirmată de contul de profit/pierdere ce apare în comunicat. Faptul că din actul contabil ce apar în comunicat a fost exclusă coloana 5 cuprinzând profit/pierdere pe primele 5 luni ale anului 2012 nu prezintă relevanță față de afirmația din comunicat ce viza strict ultimele 7 luni ale anului 2012.

În ceea ce privește afirmația de la punctul 3 din comunicatul de presă în sensul că în perioada 2004-2012 SNLO a beneficiat de ștergerea datoriilor prin scutiri la plata obligațiilor la bugetul de stat în cuantum semnificativ, reclamantul s-a rezumat doar a preciza că este mincinoasă fără a prezenta un minim de elemente cu privire la lipsa de veridicitate a celor afirmate. Dimpotrivă susține că ultimul ajutor de stat ce privesc scutirile de plata a fost acordat în anul 2006 în sumă de 154 643 300 lei.

Referitor la afirmațiile din ultimul paragraf al comunicatului, făcute în replică la susținerea reclamantului din interviul acordat ziarului P. în sensul că „menținerea unui cost de producție pe MWh de 45 euro corelat cu exploatarea a 20 milioane de tone de cărbune ar duce la menținerea CEO pe piață, dovedește lipsa unor cunoștințe elementare despre activitatea din companie, energie, minerit... este cea mai bună dovadă că înființarea CEO, cu aportul intelectual al domnului B.D., a fost făcută fără nici un suport analitic sau cu suport prea puțin calificat”, deși sugestive nu sunt totuși vehemente.

Ironia exprimării și mai ales sugerarea unei anumite situații, sunt modalități de exprimare a opiniilor. Pentru ca atacul adus reputației personale să producă un prejudiciu moral, el trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să fi fost realizat într-o manieră care să cauzeze un prejudiciu exercițiului personal al dreptului la respectarea vieții private (cauza A. c. *Norvegiei*, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

Caracterul suferințelor trebuie privit în legătură cu particularitățile individuale ale persoanei prejudiciate. În stabilirea existenței unui prejudiciu trebuie luat în calcul caracterul și importanța valorilor nepatrimoniale, cărora le-a fost cauzat prejudiciul, situația personală a victimei, ținând cont de mediul social din care victima face parte, educația, cultura, standardul de moralitate, personalitatea și psihologia victimei, circumstanțele săvârșirii faptei, statutul social, etc.

În acest context, instanța a considerat că deținerea de către reclamant a funcției de director general al SC SNLO SA în perioada 2006-2012 nu poate conduce la concluzia că percepția societății sau a angajaților CEO în ceea ce îl privește pe reclamant s-a modificat, într-o manieră ce îi dăunează acestuia, urmare a comunicatului apărut pe site-ul CEO. Nu s-a demonstrat că reclamantul era cunoscut și perceput de angajați și de societate în general ca un bun manager, că avea o bună reputație profesională, că modul în care angajații îl apreciau pe reclamant s-a deteriorat.

În lipsa unor astfel de elemente, nu se poate reține de plano că prin apariția comunicatului pe site-ul CEO, reclamantului i s-a adus atingere reputației, imaginii și, pe cale de consecință, nu s-a reținut existența unui prejudiciu ce trebuie reparat.

Pentru considerentele mai sus expuse, instanța a respins acțiunea reclamantului, nefiind întrunite elementele răspunderii civile delictuale, iar în temeiul art. 453 C. pr. civ., reținând culpa procesuală a reclamantului, a fost obligat să plătească pârâtului C.L. suma de 2091,75 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Împotriva sentinței a declarat apel reclamantul B.D., criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, deoarece judecătorul nu și-a exercitat rolul activ în baza căruia avea obligația de a reconstitui desfășurarea întregului proces psihic și să deducă existența vinovăției autorului faptei ilicite, fiind suficientă proba faptei ilicite, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate; instanța de fond a făcut confuzie între un comunicat de presă și un articol de presă, comunicatul nefiind menit să exprime opinii, ci să clarifice situații, în baza unor documente și informații exacte pe care o instituție le are la dispoziție; faptul ilicit constă în publicarea comunicatului și prezentarea unui document denaturat, prin omisiune, în scopul vădit de a aduce atingere valorilor morale: demnitatea și prestigiul profesional al reclamantului; art. 10 CEDO, stabilește libertatea de exprimare, dar o subordonează condiției ca cel interesat să acționeze cu bună credință și să ofere informații exacte și demne de crezare; prejudiciul s-a cauzat cu vinovăție, constând fie în neglijență, fie în intenție, în mod deliberat fiind înlăturată coloana a 5-a a documentului financiar contabil pentru susținerea celor comunicate; prejudiciul moral constă în afectarea imaginii reclamantului prin prezentarea unor informații necorespunzătoare adevărului, respectiv prin prezentarea unei situații financiare false; coloana a 5-a exclusă din documentul publicat demonstra că pe primele 5 luni ale anului 2012 exista un profit de 11 milioane lei, aceasta fiind perioada care corespunde celei în care reclamantul a fost director general SNLO, situație ce nu concordă cu prezentarea exercițiului financiar la finalul anului 2012, care era în pierdere, urmărindu-se denigrarea reclamantului, ulterior prezentându-se în două articole de presă că acesta „minte că a lăsat SNLO pe profit”; comunicatul prezintă informațiile tendențioase și emite afirmații care au caracterul unor judecăți de valoare cu scopul evident de a defăima și atinge demnitatea reclamantului cu privire la calitățile sale profesionale și de manager; a fost îngrădit dreptul la apărare prin respingerea probatorului solicitat, respectiv proba testimonială și proba cu interrogatoriul luat pârâtului C.L.D.; nu a fost respectată procedura de relații cu presa cu privire la vizarea informațiilor furnizate către mass-media tocmai pentru a se da posibilitatea publicării de către C.L.D. a comunicatului în termenii respectivi; comunicatul a constituit „sursa” pentru mai multe ziare din jud. Gj. care au preluat respectivele informații și le-au făcut publice, relevând opinii pasibile să producă la nivel public reacții de dezaprobare, de dezgust și revoltă, de natură a afecta onoarea și

reputația reclamantului; prejudiciul de imagine s-a produs prin publicarea articolelor de presă întemeiat pe comunicatul publicat pe site-ul CO, iar prejudiciul moral nu putea fi dovedit decât prin audierea unor martori propuși în cererea de chemare în judecată și respinși de instanță, astfel încât instanța de fond nu a procedat la o judecare pe fond a cauzei.

S.C.E.O. SA a formulat întâmpinare, arătând că respectivul comunicat de presă este urmarea unui interviu acordat de reclamant ziarului „P” și publicat, cu privire la situația financiară la momentul integrării SNLO în CE Oltenia, la 31 mai 2012; chiar dacă exprimarea are conotații ironice nu a fost de natură a crea un prejudiciu moral reclamantului cu atât mai mult cu cât acesta nu a făcut dovada modului în care era perceput ca manager înaintea publicării comunicatului.

Pârâtul C.L.D. a formulat întâmpinare, susținând în esență aceleași argumente ca cele exprimate de CEO SA.

Reclamantul a formulat răspuns la întâmpinare considerând că s-a demonstrat incidența răspunderii civile delictuale prin îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate de lege.

Apelul este nefondat.

În ceea ce privește încălcarea dreptului la apărare, garantat de Constituție și art. 13 C. pr. civ., circumscris asigurării posibilității părților de a propune probe și a-și face apărări pe parcursul procesului civil, se constată că nu a fost încălcat de către instanța de fond, fiind respectate drepturile reclamantului în respectivul ciclu procesual.

Examinând încheierile de ședință se constată că s-a admis proba cu interogatoriul luat intimatului SC CEO SA și s-au respins proba cu interogatoriul solicitat a fi luat pârâtului C.L.D. și proba testimonială care viza audierea ca martori a persoanelor care aveau atribuții în procedura oficială „Relații cu presa”, motivându-se de instanță în raport cu actele dosarului care demonstrau procedura respectivă și cu ceea ce a precizat reclamantul că urmarea să dovedească cu respectivele probe, în legătură cu această procedură.

Pe de altă parte, nici în cererea de apel și nici în fața instanței de apel, apelantul reclamant nu a solicitat completarea probatoriului cu martorii respectivi deși avea această posibilitate conform art. 478 alin. (2) C. pr. civ., ceea ce demonstrează că respectivele declarații nu erau esențiale în judecarea cauzei. Apelantul reclamant a susținut că se impunea administrarea probei testimoniale de instanța de fond, iar efectul neadministrării acestei probe este necercetarea în fond a cauzei, ceea ce ar atrage anularea sentinței și trimiterea cauzei la Tribunal spre rejudecarea în fond.

Din verificarea dosarului și a hotărârii rezultă însă că tribunalul a cercetat în fond cauza, făcând o analiză amănunțită a tuturor probelor administrate și concluzionând în consecință.

Toate celelalte motive de apel se circumscriu prezentării faptei ilicite, a raportului de cauzalitate între aceasta și prejudiciu creat, a vinovăției, precum și existenței prejudiciului moral constând în afectarea demnității și imaginii reclamantului prin comunicarea unor informații necorespunzătoare adevărului în comunicatul emis de SC CEO SA, la data de 29.01.2015.

Nu se poate reține că judecătorul nu și-a exercitat rolul activ, potrivit susținerii apelantului reclamant, în sensul că și-ar fi încălcat obligația de a reconstitui desfășurarea întregului proces psihic și de a deduce existența vinovăției autorului faptei ilicite pornind de la probarea acesteia, atât timp cât prejudiciul și raportul de cauzalitate se impuneau a fi prezumate.

Argumentația din considerentele sentinței se circumscrie dispoz. art. 1349 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale art. 1357-1371 C. civ. privind răspunderea civilă delictuală, analizându-se condițiile îndepliniri acesteia, respectiv prejudiciul, fapta ilicită, raportul de

cauzalitate dintre aceasta și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite care a cauzat prejudiciul, în mod separat și detaliat.

Pentru a stabili antrenarea răspunderii civile delictuale și existența prejudiciului moral, instanța s-a raportat la conținutul comunicatului de presă publicat pe site-ul SC CEO Oltenia, care a constituit de fapt un răspuns la interviul reclamantului, publicat în ziarul „Pandurul” cu privire la situația societății la momentul integrării SNLO în CE Oltenia SA, la data de 31 mai 2012, când SNLO avea profit, fiind analizată fiecare afirmație din comunicat.

Un comunicat constituie o înștiințare oficială specială, difuzată prin presă, radio etc., asupra unor evenimente importante de actualitate (definiție – dex.) și se adresează de obicei membrilor comunității de jurnaliști de știri cu scopul prezentării anumitor informații care au valoare de știri.

În ceea ce privește comunicatul din 29.01.2015, față de faptul că aceasta este o reacție la interviul acordat anterior de către reclamant, se poate considera că acesta a intrat în categoria comunicatului persuasiv, respectiv a luării de poziție față de situația creată prin interviul publicat care a avut ca scop contestarea celor afirmate, clarificarea, rectificarea și dezmințirea anumitor informații rezultate din respectivul interviu.

Este reală susținerea reclamantului că prin documentul atașat în anexa 1 s-a omis coloana a 5-a care se referea la situația societății la data de 31 mai 2012, dată până la care reclamantul a îndeplinit funcția de director al SNLO, potrivit căreia la acel moment exista un plus în profitul societății.

Comunicatul se referă însă la situația societății pe tot anul și în raport cu perioada anuală informația comunicată era reală în sensul că societatea era în pierdere. De asemenea s-a prezentat situația creanței SNLO față de clienții acesteia și datoriilor societății, acestea nefiind contestate de către reclamant.

Comunicatul cuprinde și anumite afirmații cu accent ironic cu privire la activitatea desfășurată de către reclamant în perioada în care a condus SNLO, de natură a provoca acestuia un disconfort psihic, dar redactarea lui corespunde stilului jurnalistic, clar, concis, factual etc., răspunzându-se punctual la opiniile exprimate de reclamant în interviu.

Acest comunicat a stat la baza unor articole din presa locală din jud. Gorj, care conțin în titlu „Fostul director al SNLO, B.D. minte”, dar în conținutul acestora așa cum rezultă din actele existente în dosar nu s-a procedat decât la analizarea datelor prezentate în comunicatul CEO SA, ca răspuns la afirmațiile anterioare ale reclamantului, toate referirile la persoana acestuia fiind raportate la actele publicate în întregul lor. Folosirea respectivului titlu nu excede însă liberei exprimări jurnalistice.

Prin art. 253 C. civ. se stabilesc mijloacele de apărare ale persoanelor fizice ale căror drepturi patrimoniale au fost încălcate ori amenințate, stabilindu-se cadrul general al protecției drepturilor persoanei, precum și a răspunderii civile delictuale. Codul civil prin normele sale a asigurat un echilibru între exercitarea dreptului la informare și a celui la liberă exprimare în concordanță cu art. 10 CEDO.

În mod constant în practica CEDO (cauza Groppera Radio AG c Elveției) s-a reținut că libertatea de exprimare trebuie protejată indiferent ce mediu privește, în sensul că orice persoană are dreptul să-și formuleze o opinie cu privire la tot ceea ce înseamnă mediul său socio-uman.

Din acest punct de vedere se constată că deși libertatea de exprimare nu este și nu trebuie să fie absolută, dreptul la liberă opinie și exprimare trebuie exercitat, ca orice alt drept, în limitele sale firești, fără a prejudicia drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

Raportat la dispozițiile prezentate mai sus se constată că opiniile exprimate în comunicatul incriminat nu au fost de natură a aduce prejudicii imaginii și demnității reclamantului care să justifice cuantificarea acestora într-o sumă globală.

În funcție de antrenarea răspunderii civile delictuale este adevărat că în situația lezării valorilor umane legate de demnitate, prestanță în societate, perceperea pregătirii profesionale, important este a se stabili existența faptei ilicite, dar pentru acordarea unor daune morale este necesar ca cel care pretinde să prezinte un minimum de argumente și indicii cu care să demonstreze în ce măsură drepturile personal nepatrimoniale i-au fost afectate.

Din acest punct de vedere instanța a constatat că este necesară existența unor elemente probatorii de natură a permite acesteia să identifice anumite criterii de evaluare a întinderii prejudiciului moral, nefiind suficient a se da instanței libertate totală de exprimare bazată pe gradul de percepere a judecătorului al universului psihic al fiecărei persoane.

Reclamantul a considerat că este suficient a proba faptul ilicit, respectiv conținutul ironic și persuasiv al comunicatului cu privire la persoana sa, fără însă a solicita probe concrete cu care să demonstreze în ce mod a fost afectat, cu atât mai mult cu cât din actele existente în dosar rezultă că acesta din punct de vedere profesional nu a întâmpinat dificultăți ulterior publicării comunicatului, îndeplinind funcția de director adjunct la Suc. – D.M. Tg.Jiu, tocmai ca o recunoaștere a profesionalismului său.

În mod corect instanța de fond a considerat că limbajul ironic pe alocuri folosit în comunicat, nu a depășit limitele unei exprimări normale în contextul respectiv, astfel încât nu s-a cauzat un prejudiciu ce poate fi cuantificat asupra drepturilor nepatrimoniale ale reclamantului privind demnitatea, moralitatea, situația profesională etc. a acestuia.

Urmează ca în considerarea celor expuse, apelul să fie respins ca nefondat, în baza art. 480 alin. (1) C. pr. civ.

(Decizia civilă nr. 3698/06 septembrie 2016, Secția I civilă, rezumat Nela Drăguț)

PREScripȚII

2. Prescripția extinctivă. Suspendarea cursului prescripției extinctive. Legea aplicabilă. Procedura de informare privind avantajele medierii – cauză legală de suspendare a cursului prescripției extinctive. Durata suspendării

În conformitate cu prevederile art. 268 alin. (1) lit. c) C. mun., cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator. În același sens dispun și prevederile art. 171 C. mun., privind prescripția acțiunii privind plata salariului.

Într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 2532 pct. 7 C. civ., prescripția nu începe să curgă, iar, dacă a început să curgă, ea se suspendă în cazul în care cel îndreptățit la acțiune trebuie sau poate, potrivit legii ori contractului, să folosească o anumită procedură prealabilă, cum sunt reclamația administrativă, încercarea de împăcare sau altele asemenea, cât timp nu a cunoscut și nici nu trebuia să cunoască rezultatul acelei proceduri, însă nu mai mult de 3 luni de la declanșarea procedurii, dacă prin lege sau contract nu s-a stabilit un alt termen.

Dar, potrivit dispozițiilor art. 60² din Legea nr. 192/2006, procedura de informare, incluzând și formalitățile pentru convocarea părților, nu poate depăși 15 zile calendaristice.

Prevederile art. 2.532 pct. 7 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, sunt aplicabile în mod corespunzător.

Deci, nu se poate reține o suspendare a cursului prescripției de 3 luni, câtă vreme, prin legea specială s-a prevăzut un termen, respectiv o durată maximă a procedurii de informare privind avantajele medierii, de 15 zile calendaristice, așa cum s-a arătat în precedent, acesta fiind timpul în care reclamanta nu a cunoscut și nu putea să cunoască rezultatul procedurii.

Prin sentința civilă nr. 3981 din data de 16 septembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Dolj – Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, a fost admisă excepția prescripției dreptului material la acțiune, fiind respinsă acțiunea formulată de reclamanta MTR cu domiciliul în Statele Unite ale Americii și cu domiciliul procesual ales în România, în contradictoriu cu pârâțul SCM Craiova, ca fiind prescrisă.

Pentru a pronunța această sentință, Tribunalul Dolj a avut în vedere următoarele considerente:

Prin cererea introductivă de instanță, reclamanta MTR a solicitat instanței ca, prin hotărârea ce va pronunța să dispună obligarea pârâțului SCM Craiova la plata ultimului salariu restant prevăzut în contract, în cuantum de 1900 USD actualizat, cu dobânda legală de la data scadenței acestuia până la data plății efective.

Așa cum rezultă din capitolul IV, art. 1 din contractul încheiat între cele două părți, pârâțul s-a obligat să plătească reclamantei suma totală de 7600 USD/net, din care salariul pentru luna aprilie 2011 de 1900 USD, la data de 15 mai 2011, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție de 3 ani.

Astfel, instanța a admis excepția prescripției invocată de pârâtă prin întâmpinare și în consecință a respins acțiunea (introdusă la data de 03.06.2014, data poștei), având în vedere că potrivit art. 286 alin. (1) lit. c) C. mun. este reglementat termenul de prescripție de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în speță, prescripția împlinindu-se la data de 15 mai 2014.

Împotriva acestei sentințe, în termen legal și motivat, a declarat apel reclamanta MTR, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, sub aspectul soluționării greșite a excepției.

A invocat în esență faptul că la calcularea termenului de prescripție, instanța a omis să ia în considerare faptul că, pe perioada derulării procedurii obligatorii de informare privind avantajele medierii prevăzută de Legea nr. 192/2006, termenul de prescripție a fost suspendat în conformitate cu art. 2532 pct. 7 NCC, iar datorită faptului că procedura a avut loc în ultimele 6 luni ale termenului de prescripție, acest termen s-a prorogat, conform art. 15 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958, până la data de 06.07.2014.

În aceste condiții, în conformitate cu art. 480 alin. (3) C. pr. civ., a solicitat anularea sentinței atacate și judecarea în fond a litigiului, iar prin hotărârea ce urmează a se pronunța de către instanța de apel să se admită acțiunea introductivă de instanță așa cum a fost formulată.

Apelul s-a respins ca nefondat pentru considerentele ce se vor arăta în continuare:

Potrivit dispozițiilor art. 1 din D. nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, dreptul la acțiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit în lege.

În conformitate cu art. 268 alin. (1) lit. c) C. mun., cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator.